

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

90.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 18-го Нолбрл.—1847—Wilno. WTOREK, 18-go Listopada.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 12-го Нолбрл.

Высочайшими Грамотами, 19-го, 24-го и 30-го Сентября, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами: Ордена Св. Владимира 2-й степени, Генералъ-Лейтенанты, Начальники Пѣхотныхъ Дивизій: 13-й, *Соболевскій*, и 14-й *Моллеръ* 2-й. — Ордена Бѣлаго Орла, Начальникъ Артиллеріи по части Инспектора Резервной Кавалеріи, Генералъ-Лейтенантъ *Арнольди* 1-й, и Начальникъ 4-й Легкой Кавалерійской Дивизіи, Генералъ-Лейтенантъ *Зассъ* 2-й; — ордена Св. Анны 1-й степени, Императорскою Короною украшеннаго, Генералъ Лейтенанты, Начальники Дивизій: 5-й Легкой Кавалерійской, Князь *Багратионъ-Имеретинскій* 1-й, 1-й Легкой Кавалерійской, *Дубельтъ* 2-й, и 2-й Уланской *Гроттенгельмъ* 1-й, — ордена Св. Анны 1-й степени, Начальникъ Штаба Инспектора Резервной Кавалеріи, Генералъ-Майоръ, Генералъ-Адъютантъ Князь *Долгоруковъ* 3-й.

— Высочайшими Грамотами, 3-го и 12 Октябля, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Бѣлаго Орла: Генералъ-Лейтенантъ, Командующій войсками въ Южномъ Дагестанѣ, Князь *Аргутинскій-Долгорукій*, и Командующій войсками въ Сѣверномъ Дагестанѣ, Генералъ-Лейтенантъ Князь *Бebutovъ*.

— Такою же Высочайшею Грамотою, 12 Октябля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Анны 1-й степени, Инженеръ Генералъ-Майоръ *Биурно*.

С М Ъ С Ъ.

О ЛЕЧЕНІИ ХОЛЕРЫ.

(Изъ записки представленной Докторомъ Хоньскимъ въ С. Петербургскій Центральный Холерный Комитетъ).

Въ отношеніи холеры весьма замѣчательны два ея періода. Первый изъ нихъ отличается сильными испражненіями. Болѣзненные явленія въ первомъ періоду принадлежащія какъ то: головокруженіе, потускненіе глазъ, внезапная перемѣна чертъ лица, ослабленіе голоса, дрожаніе всего тѣла, ознобъ, тошнота, упорная рвота, сильныя боли въ органахъ пищеваренія водянистыя поносы и т. п., являясь доказываютъ стремленіе организма къ изверженію вреднаго вещества, постигшаго его. Большое сходство сказанныхъ явленій съ припадками, сопровождающими отравленія острыми ядами, не можетъ не обратить на

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 12-go Listopada.

— Przez Najwyższe Dyplomata, 19-go, 24-go i 30-go Września, Najmilsociwiej mianowani zostali Kawalerami: Orderu Św. Włodzimierza klasy 2-jej, Jenerał-Porucznicy, Naczelnicy Dywizyi Piechoty: 13-jej, *Sobolewski*, i 14-jej *Moller* 2; — Orderu Orła Białego: Naczelnik Artylejryi, w Wydziale Inspektora Jazdy Rezerwowej, Jenerał-Porucznik *Arnoldi* 1, i Naczelnik 4-jej Dywizyi Lekkiej Jazdy, *Ziss* 2; — Orderu Św. Anny klasy 1-jej, z Koroną CESARSKĄ, Jenerał-Porucznicy, Naczelnicy Dywizyi: 5-jej Jazdy Lekkiej, Xiążę *Bagratiou-Imeretiński* 1, 1-jej Jazdy Lekkiej *Dubelt* 2, i 2-jej Ułanów *Grottenhelm* 1; — Orderu Św. Anny klasy 1-jej, Naczelnik Sztabu Inspektora Jazdy Rezerwowej, Jenerał-Major, Jenerał-Adjutant Xiążę *Dolgorukow* 3.

— Przez także Najwyższe Dyplomata, d. 3 i 12 Października, Najmilsociwiej mianowani Kawalerami Orderu Orła Białego: Jenerał Porucznik, Dowodzący Wojskami w Dagestanie Południowym, Xiążę *Argutiński-Dolgorukow*, i Dowodzący Wojskami w Dagestanie Północnym, Jenerał-Porucznik Xiążę *Bebutow*.

— Przez także Najwyższy Dyplomata, 12 Października, Jenerał-Major Inżynierów *Biurno*, Najmilsociwiej mianowany Kawalerem Orderu Św. Anny klasy piérwszej.

ROZMAITOŚCI.

О ЛЕЧЕНІИ ХОЛЕРЫ.

(Wyjatek z pisma Doktora Chońskiego, podanego do Centralnego Cholerycznego Komitetu w St. Petersburgu).

Cholera ma dwa główne okresy, które na szczególniejszą zasługują uwagę. Piérwszy z nich odznacza się gwałtownymi wypróżnieniami. Zjawiska, które w tym początkowym okresie choroby postrzegamy, jako to: zawrót głowy, przyćmiony blask oczu, osłabienie w głosię, chwianie się całego ciała, dreszcz, uporne wymity, nieustanna biegunka i t. d., świadczą najoczewieścięj, że w téj chwili organizm usiłuje otrząsnąć się ze zgubnego wpływu, który go napastuje, a wielkie podobieństwo wymienionych tutaj zjawisk, do owych, które widzimy w niektórych przypadkach otrucia, nie tylko że zastanawia każdego doświadczonego Lekarza, ale i ostrzega go przytém,

Варшава, 15 Ноября.

Советъ Управленія Царства имѣя въ виду встрѣчаемое затрудненіе въ сборѣ причитающихся съ Еврейскаго народонаселенія рекрутъ, изъ холостыхъ и женатыхъ бездѣтныхъ конскриптомъ, по случаю раннихъ браковъ, заключаемыхъ Евреями, отъ чего многіе изъ нихъ по достиженіи 20 лѣтъ имѣютъ уже дѣтей, Советъ Управленія, въ исполненіе Высочайшаго Государя Императора повелѣнія, постановилъ и постановляетъ:

Статья 1. Всѣ Евреи отъ 18 до 25-ти лѣтъ включительно подлежатъ отнынѣ рекрутской повинности.

Ст. 2. 18-ти и 19-лѣтніе Евреи могутъ быть принимаемы въ военную службу и ниже установленной мѣры, но не менѣе двухъ аршинъ и двухъ вершковъ.

Ст. 3. § 5-й Правило о рекрутской повинности Евреевъ 14 (26) Сентября 1843 года, замѣняется первою статьею настоящаго постановленія.

Два желѣзные плоскодонные парохода, построенные на заводѣ Гг. *Guibert* и *Gache* въ Нантѣ во Франціи и назначенные для плаванія по рѣкѣ Вислѣ, прибыли 9-го числа с. м., въ полдень, въ Варшаву, и остановились на срединѣ рѣки при спускѣ, въ виду замка.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 12 Ноября.

Извѣстный медикъ и операторъ, профессоръ Дифенбахъ скончался скоропостижно, вчера, въ три часа по полудни, въ то самое время, когда читалъ лекцію въ клиникѣ. Апоплексическій ударъ былъ столь силенъ, что всѣ усилія находившихся тутъ же врачей, чтобы спасти его жизнь, оказались тщетными. Покойный родился въ 1794 году, въ Кенигсбергѣ.

За нѣсколько дней предъ симъ, получено здѣсь печальное извѣстіе изъ Лейпцига, что Феликсъ Мендельсонъ-Бартольдъ, одинъ изъ знаменитѣйшихъ современныхъ композиторовъ, 4 Ноября скончался. Мендельсонъ былъ еще въ цвѣтущемъ возрастѣ. Онъ родился въ Берлинѣ 1,809 года.

А в с т р і я.

Вѣна, 12 Ноября.

Императоръ и Императрица отправились вчера въ Пресбургъ, чтобы присутствовать при открытіи Венгерскаго сейма.

— Канцлеръ Венгрии, графъ Майлатъ, уволенъ отъ сей должности, съ званіемъ государственнаго министра; должность канцлера поручена графу Аппони.

— Знаменитый Сербскій писатель, Вукъ Стефановичъ Караджичъ, любимецъ проживающаго здѣсь, бывшаго сербскаго князя, Милоша, издалъ первый переводъ на сербскомъ языкѣ Новаго Заветъа. Др. Ка-

себя вниманія опытнаго Врача и внушаетъ ему, не прибѣгать въ томъ случаѣ къ крѣпкимъ эликсирамъ и острымъ каплямъ, а искать другаго рода средство, природѣ болѣзни болѣе соответствующаго. Однимъ словомъ въ этомъ періодѣ холеры первое поначеніе Врача должно состоять въ томъ, чтобы облегчить рвоту и приостановить поносъ. Для чего нѣтъ удобнѣйшаго и вѣрнѣйшаго средства, какъ корень Ипекакуаны (*Radix. Cephaelis Ipecacuanne*). Какъ скоро появлялась тошнота, съ тягостію подъ ложечкою, или рвота, я давалъ больному сперва одинъ и другой стаканъ теплаго молока, или отваръ изъ льняныхъ сѣмянъ, для ускоренія и облегченія рвоты, а послѣ для предупрежденія поноса или для прекращенія его, если онъ уже появился, прописывалъ немедля слѣдующій порошокъ.

Rp. Pulveris rad. Ipecacuanne gr. X. v. XV.

— *Angelicae gr. V.*

M. f. pulvis d. t. d. N. IV.

D. S. По обстоятельствамъ принимать, черезъ всякіе $\frac{1}{2}$ часа или рѣже.

Уже послѣ перваго приѣма нерѣдко прекращался водянистый поносъ, а вмѣстѣ съ тѣмъ и другіе припадки исчезали. Вообще продолжалъ я употребленіе порошокъ до того времени, пока не приостанавливалъ

Warszawa, 15 listopada.

Rada Administracyjna Królestwa zważając, że w Królestwie Polskim zachodzi trudność w wybieraniu z pomiędzy Żydów odpowiedniej liczby rekrutów, ze spisowych bezżennych i żonatyh bezdzietnych, a to z powodu wczesnego zawierania przez nich związków małżeńskich, dla czego wielu z pomiędzy nich, po dojściu lat 20 tu mają już dzieci, w wykonaniu Najwyższego rozkazu Jego Cesarско-КрѢлевской Мошці, — postanowiła i stanowi, co następuje:

Артикулъ 1. Всѣхъ Жыды, бѣдѣ въ вѣку од 18-ту до 25 лѣт скончѣzonych, улегѣя оудѣт списови и зѣцигѣ воишкѣвому.

Art. 2. Na zaciąg powoływani również być mogą 18-to i 19-letni spisowi Żydzi, nietrzymający przepisanej miary wzrostu, lecz nie niżsi jak 2 arszyny i dwa werszki.

Art. 3. Artykuł 1-szy niniejszego Postanowienia, znosi § 5. Przepisów o powinności zaciągowej Żydów w Królestwie, z d. 14 (26) Wrzesnia 1843 roku.

Два паростатки жѣлазне пѣтские, збудоване въ закладѣ будовы статкѣвъ паровыхъ ПП. *Guibert* и *Gache* въ Nantes, во Франціи, предназначѣне до жѣглуги на Вислѣ, прыбыли д. 9 б м. въ полудне до Варшавы, и станѣты на средку рѣки под новымъ зѣздѣмъ пры замку.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, 12 listopada.

Wczoraj po południu, o godzinie 3-jej, umarł tu nagle sławny Doktor i Operator, Professor *Diessenbach*. Śmierć jego nastąpiła w chwili, kiedy wykladał prelekcję w klinice. Napad apoplektyczny był tak silny, iż wszelkie starania obecnych lekarzy, aby przywrócić go do życia, okazały się bezskutecznymi. *Diessenbach* urodził się w 1794 roku, w Królewcu.

— Przed kilką doiami nadeszła tu także z Lipska smutna wiadomość, że *Felix Mendelssohn-Bartholdy*, jeden z najznakomitszych kompozytorów tegoczesnych, d. 4 listopada przeniósł się tam do wieczności. *Mendelssohn* był jeszcze w całej sile wieku i czynnego umysłu. Urodził się w Berlinie 1809 roku.

A u s t r y a.

Wiedeń, 12 listopada.

W dnia wczorajszym, Cesarz i Cesarzowa wyjechali do Prezburga na zagajenie Sejmu Węgiejskiego.

— Hr. *Mailath*, Kancelarz Węgiejski, uwolniony został od tego obowiązku ze stopniem Ministra Stanu, godność zaś Kancelerska oddana została Hr. *Appony*.

— Znany pisarz serbski, *Vuk Stefanowicz Karadziej*, ulubieniec mieszkającego tu byłego Xięcia Serbskiego *Milosza*, wydał w xięgarni *Mechitarystów* pierwsze tłumaczenie Nowego Testamentu w języku serbskim. Dr. Ka-

że w tym razie nie do kropel palących i tęgich elixirów uciekać się powinien, ale raczej szukać środków z naturą choroby więcj zgodnych. Podług tego więcj, w pierwszym okresie choroby, Lekarz powinien głównie starać się o to: aby pomódz do womitów, a wstrzymać następnę rozwolnienie żółdka. Najwłaściwszym i najpierwszym środkiem lekarskim w tym względzie, jest korzeń *Ipekakuany* (*Radix. Cephaelis Ipecacuanne*). Skoro tylko chory zaczął doświadczać parcia pod piersiemi i zrywania na womity, dawałem mu do picia jednę i drugą szklankę ciepłego mleka lub odwaru siemienia łopianego, aby ulżyć i przyspieszyć womit, a zaraz potem, dla zapobieżenia rozwolnieniu żółdka, lub wstrzymania onęgo, gdy się już okazało, przepisywałem następujące lekarstwo:

Rp. Pulveris rad. Ipecacuanne gr. X. v. XV.

— *Angelicae gr. V.*

M. f. pulvis d. t. d. N. IV.

D. S. Zażywać w miarę potrzeby, co pół godziny lub też rzadziej.

Nie raz po zażyciu jednęj dozy tego lekarstwa, wodnista biegunka, i wślad za nią wszystkie inne towarzyszące jej cierpienia ustawały. W ogólności, zażywanie proszków powtarzałem póty, póki biegunka całkowicie się nie

връ новый корабль въ 800 тоннъ, который получилъ названіе „Пій IX“, и назначенъ для плаванія между Гавромъ и Нью-Орлеаномъ.

— Архіепископъ Камбрійскій былъ торжественно встрѣченъ жителями Камбре, по возвращеніи изъ Рима въ званіи кардинала.

— Министръ юстиціи предписалъ всѣмъ генералъ-прокурорамъ, что впредь запрещается употреблять мышьякъ при бальзамированіи мертвыхъ тѣлъ.

— Въ Алжирѣ построень будетъ великолѣпный театръ, иждивеніемъ принца Омальскаго.

— Въ городѣ Орлеанѣ воздвигнута будетъ конная статуя Іоанны д'Аркъ, представляющая ее въ полномъ вооруженіи.

— Кавалерійскіе полки получаютъ новое оружіе.

— Цѣны хлѣба и муки на здѣшнихъ рынкахъ значительно понизились; поэтому въ слѣдующую зиму всѣ надѣются на большіе дешевизны.

10 Ноября.

Въ *Commerce* напечатанны слѣдующіи подробности о графѣ Мортъе: графъ Мортъе (Гекторъ), французскій посланникъ при Туринскомъ дворѣ, есть второй сынъ маршала того же имени, который, какъ извѣстно, по званію своему президента совѣта и военнаго министра, находится подлѣ Короля и закрывая его собою, убитъ былъ пулями изъ адеской машины Фіески, предназначенными для Короля и окружающихъ его принцевъ, во время большаго смотра на тампльскомъ бульварѣ. Съ нѣкотораго времени въ графѣ Мортъе обнаруживались припадки минутнаго бѣшенства, и безъ всякой причины доходили до самыхъ насильственныхъ поступковъ. Третьяго дня, по утру, запершись съ двумя своими дѣтьми въ комнату, занимаемую имъ шатамскіа дворца, написалъ онъ письмо къ своей женѣ и къ одному изъ своихъ друзей почти въ одинаковыхъ выраженіяхъ, въ коемъ извѣщалъ, что черезъ нѣсколько минутъ онъ и дѣти его не будутъ жить. Извѣщенный объ этомъ начальникъ полиціи прибылъ въ шатамскій дворецъ, гдѣ присоединился къ нему Канцлеръ палаты церовъ. Графъ Мортъе, замкнувшись въ своей комнатѣ, съ бритвою въ рукѣ, которою размахивалъ надъ дѣтьми, или представлялъ къ себѣ, произносилъ ужасныя угрозы. Нужно было необходимо что-либо предпринять. Съ нимъ завели дружескую рѣчь, на которую онъ отвѣчалъ безсвязными словами о смерти и крови, послѣ чего, обращаясь къ сыну, коего держалъ на коленяхъ, сказалъ ему, что онъ долженъ умереть. Несчастное дитя, имѣющее не болѣе 11-ти лѣтъ, кричало, что не хочетъ умирать, и плакало, вырываясь изъ рукъ отца; за симъ обращаясь къ 8-ми-лѣтней дочери, спрашивалъ ее: хочетъ ли она вмѣстѣ съ нимъ умереть. Бѣдняжка отвѣчала дѣтскимъ голосомъ, что не хочетъ разлучаться съ родителемъ, который, какъ казалось, принимался дѣйствительно исполнить свое ужасное намѣреніе. Лица, слышавшія за дверьми эти

лается полиће, и кожа его тѣплѣе, то уложивши его въ нагрѣтую кровать я прописывалъ ему Каломель со-вокупно съ опиѣмъ,

Rp. Calomelani gr. III. v. IV.

Opіi puri gr. ¼

Sacchari albi gr. X.

M. f. Pulvis d. t. d. N. IV.

D. S. Черезъ три часа по одному порошку принимать.

который въ этомъ состояніи болѣзни оказывался отличнѣмъ утѣлительнымъ и противу воспалительнымъ средствомъ. Ибо при несоразмѣрномъ наполненіи кровью внутреннихъ органовъ, всего чаще случается тогда воспаленіе: легкихъ, печени и мозга. На этотъ предметъ должно Врачу обратить особенное вниманіе и ни мало не уклоняться отъ употребленія противу воспалительныхъ средствъ, гдѣ они нужны, не смотря на слабость и изнуреніе больнаго.

Для подкрѣпленія силъ больнаго при благопріятномъ исходѣ холеры я прописывалъ для внутренняго употребленія съ весьма хорошимъ успѣхомъ слѣдующее:

Rp. Rad. Valerianae min. dr. 1 v. 1½.

f. Inf. e. aq. f. s. q.

colaturae uncias octo.

adde

Liquoris anodini Min. Hoff. dr. ʒ.

Syrupi Rubi Idaei unc. 1.

800 бечекъ, который otrzymał nazwę *Piusa IX*, и предназначенъ jest до żeglуги между Havrem и Nowym-Orleanem.

— Miasto Cambrai, przyjmowało uroczyste swego Arcybiskupa, który powrócił z Rzymu ozdobiony kapeluszem Kardynalskim.

— Minister sprawiedliwości, zawiadomił Prokuratorów jeneralnych, że odtąd do balsamowania ciał nie wolno używać arseniku.

— W Algierze, kosztem Xięcia Aumale, ma być wystawiony wspaniały teatr.

— W mieście Orleans wzniesiony będzie Joannie d'Arc posąg konny, wystawiający ją w całym uzbrojeniu.

— Lekkie półki jazdy, mają otrzymać inny rodzaj uzbrojenia.

— Ceny zboża i mąki na tutejszych targach tak znacznie spadły, że tej zimy spodziewają się wielkiej taniości.

Dnia 10 listopada.

W *Commerce* czytamy o Hr. Mortier następujące szczegóły: Hrabia Mortier (Hektor), Poseł francuzki przy dworze Turyńskim, jest drugim synem Marszałka tegoż nazwiska, który, jak wiadomo, w swym charakterze jako Prezes gabinetu i Minister wojny, jadąc obok Króla i zasłaniając go sobą, zabity został przez wystrzelone z piekielnej maszyny Pi schiego kule, przeznaczone dla Króla i otaczających go Królewiczów, w czasie wielkiego przeglądu na bulwarze Temple. Już od niejakiego czasu Hrabia Mortier objawiał symptomata umysłowej choroby i dopuszczał się bez żadnych powodów najgwałtowniejszych czynów. Onegdaj rano, zamknąwszy się z dwojgiem swoich dzieci w jednym z pokojów apartamentu, który w pałacu Chatam zajmował, napisał list do swojej żony i do jednego ze swych przyjaciół, prawie w jednakowych wyrazach, w którym oświadczył, że za kilka chwil, on i dzieci jego żyć przestaną. Uwiadomiony o tém zaraz Prefekt policji, pośpieszył do pałacu Chatam, gdzie się z nim złączył Kanclerz Izby Parów. Hr. Mortier znajdował się ciągle w swym zaryglowanym pokoju, uzbrojony brzytwą, którą nad dziećmi wywijał, lub przeciw sobie wymierzał, wymawiając najstraszniejsze wyrazy. Wypadło konieczne coś przedsięwziąć. Odczytano się do niego głosem przyjacielskim; odpytywał słowami bez związku o śmierci i krwi; poczem obracając się do syna, którego trzymał schyłonego na kolanach, mówił mu, że musi umrzeć. Nieszczęśliwe dziecko, mające lat 11, wołało, że nie chce umierać, i płakało wydzierając się z rąk ojca. Następnie zwracając się do 8-letniej córki, pytał ją: czy chce razem z nim umrzeć. Tkliwa dziewczynka odpowiadała głosem dziecinnym, że nie chce rozłączać się z ojcem, który, zdawało się, że się zabierał rzeczywiście do wykonania swego okropnego zamiaru. Osoby, które słyszały za drzwiami te straszne słowa, przejęte były śmiertelnym dreszczem; jeden wyraz, jedno poruszenie mogło popchnąć rękę, którą szaleństwo wznosiło i wstrzymywało. U tych drzwi stali: Hrabini Mortier, Kanclerz Pasquier i Prefekt Delessert. Nako-

Jeżeli dzięki niez mordowanemu użyciu tego rodzaju pobudzających zewnętrznych środków, puls chorego nieco się podniósł i skóra pocieplała, wtenczas położywszy go w ogrzane łóżko, zapisywałem kalomel z opium w następnej formie:

Rp. Calomelani gr. III v. IV.

Opіi puri gr. ¼

Sacchari albi gr. X.

M. f. Pulvis d. t. d. N. IV.

D. S. Co trzy godziny po jednym proszku używać.

Lekarstwo to albowiem uspakaja bole i działa przeciw-zapalnie, jest więc wyborym środkiem w tym stanie chorego, w którym, po uprzednim niestosunkowem przepelnieniu krwią wewnętrznych organów, łatwo powstaje zapalenie płuc, mozgu lub wątroby. Na te często zdarzające się zapalenia w tym okresie choroby, Lekarz szczególnie baczny być powinien i nie wahać się w użyciu środków przeciw-zapalnych, gdy zachodzi tego potrzeba, bez względu nawet na ogólne wycieńczenie sił chorego.

Kiedy trzeba wzmoćnić chorego w razach, gdy już chorobę pomyślnie przeżył, bardzo dobrze służy następująca miktura:

Rp. Rad. Valerianae min. dr. 1 v. 1½.

f. Inf. e. aq. f. s. q.

colaturae uncias octo.

adde

Liquoris anodini Min. Hoff. dr. ʒ.

Syrupi Rubi Idaei unc. 1.

ужасныя слова, проникнуты были смертельнымъ страхомъ; одно слово, одно движеніе могло толкнуть руку, которую бѣшенство побуждало или удерживало. При дверяхъ стояли: графиня Мортъе, Канцлеръ Пакле и начальникъ полиціи Делессеръ. Наконецъ послѣ втихъ безконечныхъ трехъ часовъ разговора, молчанія и ожиданія, успѣли въ другія двери, давно не бывшія въ употребленіи, которыя отворили безъ шума, проникнуть въ его комнату и освободить дѣтей, которыхъ мать считала уже погибшими.

Но графъ Мортъе продолжалъ держать въ рукѣ бритву, и ни какъ не леза было уговорить его, чтобы онъ оставилъ ее. Нѣсколько разъ приставлялъ онъ ее къ своему горлу; эта сцена продолжалась еще три четверти часа. Графъ желовался на преслѣдованія, конхъ былъ предметомъ, обвинилъ префекта полиціи, что онъ пришелъ въ его квартиру, — канцлера, что покушается на его свободу, и объявляя, что будетъ жаловаться министру юстиціи. Г. Делессеръ пригласилъ его, чтобы онъ написалъ письмо къ министру, которое тотчасъ бы отправилъ къ нему; это была единственная мѣра, чтобы заставить его покинуть бритву, которую опасно было отнимать насильно. Графъ согласился написать письмо, съ условіемъ, чтобы префектъ полиціи стоялъ въ углу комнаты. Министръ юстиціи, предупрежденный о происшедшемъ, тотчасъ отписалъ къ Г. Мортъе; просилъ его пожаловать къ нему для переговоровъ на счетъ своей жалобы. Онъ рѣшился наконецъ отправиться къ министру и вышелъ; на дѣстницѣ сложилъ бритву и положилъ въ карманъ, а на дворѣ схватили его за руки и отвели въ больницу.

— Королевскій прокуроръ подалъ протестъ на рѣшеніе суда исправительной полиціи, приговорившаго графа Гомера къ 2-мѣсячному тюремному заключенію, за то, что онъ выстрѣлилъ въ мальчика, взлѣзшаго на дерево; между тѣмъ получено донесеніе, что графъ Гомеръ, человекъ 30-ти лѣтъ отъ роду, женатый, имѣющій троихъ дѣтей и владѣющій значительнымъ имѣніемъ, по объявленіи ему приговора, пришелъ въ такое волненіе, что опасались оставлять его одного. Но отправивъ на охоту, съ однимъ служителемъ, онъ успѣлъ уклониться отъ его призора и вблизи того же дерева, на которомъ застрѣлилъ мальчика, приставился и проговоривши господню молитву, лишилъ себя жизни. Г. Гомеръ былъ потомкомъ извѣстнаго генерала отъ артиллеріи, прославившагося въ царствованіи Людовика XIV, по имени коего названъ фрегатъ *Gomer*, на которомъ Король Людовикъ Филиппъ ѣздилъ въ Англію.

— На биржѣ разнеслась молва, требующая подтвержденія, что самоубійство графа Брессона послѣдовало въ слѣдствіе спора между нимъ и графомъ Трапани, который долго искалъ руки Королевы Изабеллы.

— Въ *Commerce* разсказавъ объ этихъ ужасахъ, присовокупляютъ: мы припоминаемъ, что графъ Брессонъ отправленъ былъ въ Неаполь съ особеннаго миссію; относительно же графа Мортъе, извѣстно, что онъ оставилъ Туринъ объявивъ себя противъ реформъ.

— Вчера случилось несчастное приключеніе съ Г. Мюре де-Боръ, на дворѣ министерства внутренн. дѣлъ. Въ ту минуту, когда онъ выходилъ изъ экипажа, лошади тронулись съ мѣста, въ слѣдствіе чего онъ упалъ на мостовую и сильно ушибъ голову. Г. Мюре де-Боръ отвезенъ былъ къ министру, графу Дюпателю, гдѣ осмотрѣли его рану и доставили ему медицинское пособіе.

— 4-го Ноября, около 6 часовъ по полуночи, на дилижансѣ, слѣдовавшей изъ Ванна въ Лоріанъ, напало 12 человекъ, кои убили двухъ лошадей, ограбили его, ввзявъ 40,000 фр. Изъ двухъ конвоированныхъ жандармовъ, одного убили, а другой ускокалъ за помощію. Пассажиры и ихъ собственность остались цѣлыми.

А н г л и я .

Лондонъ, 8 Ноября.

Королева предположила лично открыть парламентъ, и по этой причинѣ не прежде какъ въ концѣ сего мѣсяца отправится въ Осборноуъзъ, гдѣ будутъ въ праздники Рождества Христова.

— Депутация Вестъ-Индской компаніи представила лорду Джону Росселю столь важныя обстоятельства, относительно торговли этой компаніи, что онъ объ-

неч, по трехъ блиско godzinach rozmowy, miłczenia, oczekiwania i niepewności, udało się innemi drzwiami, od dawna niebędącemi w użyciu, które bez hałasu otworzono, dostać się do jego pokoju i oswobodzić dzieci, które przywiedziona do rozpaczy matka miała już za stracone.

Але Hr. Mortier trzymał zawsze otwartą brzytwę w ręku, i nieczém nie dał się skłonić do jej porzucenia. Kilka razy przykładał ją do swojego gardła, i ta nowa scena trwała znów jeszcze całe trzy kwadransy. Hrabia uskarżał się gwałtownie na prześladowania, których był jakoby przedmiotem, obwiniając Prefekta Policyi, że gwałci jego mieszkanie, Kanclerza, że się targa na jego wolność, i oświadczał, że przeciw obudwóm zanieśe skargę do Ministra Sprawiedliwości. P. Delessert wezwał go, aby natychmiast napisał list do Ministra, który on obowiązuję się przesać; był to środek, aby go przywieść do wypuszczenia z rąk brzytwy, którą gwałtem odbierać było niebezpiecznem. Chory przystał na napisanie listu, ale pod warunkiem, iżby Prefekt policyi stał w oddaleniu w kącie pokoju. Minister sprawiedliwości, który już był uprzedzony, odisał natychmiast do P. Mortier, prosząc go, aby przyszedł do niego rozmówić się względem swoich zażaleń. Jakoż zdecydował się nakoniec pójść do Ministra, i wyszedł; na wschodach zamknął brzytwę i schował do kieszeni, a na dziedzińcu ujęto go pod ręce i zawieziono do domu zdrowia.

— Prokurator Królewski założył apellacyą oł wyroku Sądu policyi poprawczej w St. Omer, który Hr. Gomer skazał na dwumiesięczne więzienie, za postrelenie chłopca, który wdrapał się na drzewo w jego ogrodzie; tymczasem donoszą z tegoż miasta, że pomieniony Hrabia, który ma lat 30, jest żonaty, posiada wielki majątek i jest ojcem trojga dzieci. po wysłuchaniu tego wyroku, okazał tak mocno wzruszenie, że nie śmiano zostawić go samego. Uławszy się jednakże na polowanie z jednym służącym, potrafił omylić jego czujność, i w poblizkości tegoż drzewa, gdzie postrzelił dziecicę, zatrzymał się, zmówił pacierz, i sam wystrzałem odebrał sobie życie. P. Gomer był potomkiem nader znakomitego Generała artylleryi z czasów Ludwika XIV, od którego właśnie uazwano fregatę na *Gomer*, której Król Ludwik Filip odbywał podróż do Anglii.

— Na giełdzie rozeszła się wieść, potrzebująca potwierdzenia, że samobójstwo Hr. Bresson nastąpiło w skutku sporu między nim a Hrabią Trapani, który tak długo był jednym z ubiegających się o rękę Królowej Izabelli.

— *Commerce* opowiedziawszy te okropności, dodaje: Przypominamy, że Hr. Bresson postany był do Neapolu ze szczególną missją. Co do Hr. Mortier, wiadomo, że opuścił Turyn oświadczywszy się przeciw reformom.

— Nieszczęśliwy przypadek spotkał wczoraj P. Muret de Bort na dziedzińcu ministerstwa spraw wewnętrznych. W chwili, gdy wysiadał z pojazdu, szarpnęły konie, przez co w skutku upadnięcia zranił sobie mocno głowę blisko skroni. Pan Muret de Bort zaprowadzony zaraz został do Ministra Hr. Duchatel, gdzie opatrzono mu ranę i wezwano lekarza.

— Dnia 4 listopada, około godziny 6 rano, dyliżans jadący z Vannes do Lorient, napadnięty został przez 12 ludzi, którzy zabiwszy dwa konie, takowy zrabowali, zabrawszy 40,000 fr. Z dwóch eskortujących żandarmów jeden został zastrzelony, drugi pośpieszył szukać pomocy. Podróźni i ich własność pozostała nie tkniętą.

А н г л и я .

Лондонъ, 8 listopada.

Królowa postanowiła nakoniec osobiscie zagać parlament i z tego powodu dopiero przy końcu bieżącego miesiąca uda się do Osbornehouse, gdzie do świąt Bożego Narodzenia zabawi.

— Deputacja spółki Zachodnio-Indyjskiej, tak ważne co do stosunków handlowych tej osady uczyniła Lordowi John Russel przedstawienia, że tenże przyrzekł zwołać radę

шалъ немедленно созвать совѣтъ министерства и сообщить депутации результаты совѣщаній.

— Третьяго дня, въ собраніи директоровъ Остъ-Индской компаніи, графъ Дальгузи совершилъ присягу названіе Остъ-Индскаго генералъ-губернатора. Черезъ три дня отправится онъ въ Александрію со всѣмъ своимъ семействомъ. Вчера компанія давала для этого лорда большой прощальный обѣдъ, на которомъ находились нѣкоторые изъ министровъ.

— 22 с. м. лордъ Джонъ Россель и маркизъ Лансдоунъ дають обѣды для приверженцевъ министровъ, а лордъ Станлей для оппозиціонной партіи. Засѣданія парламента продолжатся одинъ только мѣсяць и будутъ закрыты предъ праздниками.

— Журналы наши занимаются по большей части соображеніемъ настоящаго общаго положенія страны, и затруднительнаго состоянія дѣлъ, которое въ слѣдствіе сего угрожаетъ министрамъ. Ирландія и денежный переломъ, или лучше порожденное симъ послѣднимъ прекращеніе работъ на заводахъ и желѣзныхъ дорогахъ, составляютъ два главнѣйшіе предмета этихъ соображеній. По увѣреніямъ *Herald*, около 150,000 человекъ останется на зиму безъ хлѣба. Работниковъ, неимѣющихъ уже нынѣ занятій, считаютъ до 30,000 чел. При такихъ обстоятельствахъ, будущее предвѣщаетъ мало хорошаго.

— Въ *Times* пишутъ весьма цекотливо относительно отзыва Папы на счетъ учрежденія ирландскихъ коллегій; кажется, что и англійское правительство было онымъ неприятно уколото. Полагаютъ, что эта мѣра Папы, не останется безъ вліянія на переговоры графа Минто.

— Въ здѣшнихъ газетахъ опять объявляютъ о нѣсколькихъ банкротствахъ въ Лондонѣ. Въ провинціяхъ обнаружено варагъ нѣсколько, коихъ недостатки весьма значительны.

— Въ *Morning-Chronicle* утверждаютъ, что въ непродолжительномъ времени англійскій банкъ получитъ 2,000,000 ф. ст. золотомъ.

— Извѣстія изъ Ирландіи все болѣе и болѣе печальны, голодь и болѣни со всего своею жестокостію развиваются въ южныхъ и западныхъ провинціяхъ, а Англія не имѣетъ уже тѣхъ средствъ для вспоможенія, которыми обладала въ прошедшемъ году.

Бельгія.

Брюссель, 10 Ноября

Вчера Король открылъ засѣданія палаты рѣчью, въ коей изъяснилъ свое удовольствіе, что Бельгія находится въ дружественныхъ отношеніяхъ съ соседними государствами, а равно, что онъ заключилъ торговый трактатъ съ Королемъ обѣихъ Сицилій и надѣется войти вскорѣ въ подобныя договоры и съ другими государствами. За симъ Е. В., говоря о внутреннихъ дѣлахъ, сообщилъ палатамъ, что имъ вскорѣ будутъ представлены проекты о распространеніи общественнаго благосостоянія. По возвращеніи изъ зданія штатовъ, Король дѣлалъ смотръ національной гвардіи, какъ это обыкновенно бываетъ въ подобныхъ торжественныхъ случаяхъ.

41 Ноября.

Вчера палаты занимались повѣркою полномочій вновь избранныхъ членовъ.

— Коммисія назначенная для составленія проекта о защитѣ края, состоитъ подъ начальствомъ военнаго министра, изъ 4 офицеровъ генеральнаго штаба, 4 генераловъ пѣхотныхъ войскъ, 4 генераловъ кавалеріи, 3 офицеровъ инженернаго и 4 офицеровъ артиллерійскаго вѣдомствъ. Генералъ Гобле назначенъ вице-президентомъ, а поручикъ Бриамонъ секретаремъ оной коммисіи.

Швейцарія.

Кантонъ Бернский.

Сегодня (6-го Ноября), второй представитель Форорта Берна на Сеймѣ, совѣтникъ правительства Шнейдеръ, принимаетъ должность президента Союза; Оксенбейнъ поступаетъ въ главные начальники Бернскаго резерва, состоящаго изъ 22,000 человекъ.

— Неприятныя дѣйствія противъ Фрейбурга начнуты, по всему вѣроятію, только въ Понедѣльникъ, 8-го Ноября. До этого дня время будетъ употреблено на приготовленія.

Ministrów i natychmiast o wypadku jej narad deputacyą zawiadomić.

— Onegdaj na zgromadzeniu dyrektorów Wschodnio-Indyjskiej kompanii, Hr. Dalhousie składał przysięgę jako Jenerala Gubernator Indyi Wschodnich. Pojutrze z całą swoją rodziną odpłynie do Alexandryi. Wczoraj też kompania dawała dlań wielką biesiadę pożegnalną, na której znajdowało się kilku Ministrów.

— Dnia 22 b. m., Lordowie: John Russel i margr. Lansdowne, dają obiady ministeryalne, a Lord Stanley obiad oppozycyjny. Parlament, jeden tylko miesiąc obradować będzie i przed świętami odroczy swe posiedzenia.

— Dzienniki zajmują się po większej części uwagami nad ogólnym położeniem kraju, i nad kłopotami, jakie stąd Ministrom zagrażają. Irlandya i przesilenie pieniężne, a raczej w skutku ostatniego zaprzestanie robót w fabrykach i przy kolejach żelaznych, są dwoma głównymi przedmiotami tych uwag. Według *Morning-Herald*, około 150,000 ludzi pozostanie na zimę bez chleba. Nie mających zatrudnienia robotników liczą już teraz do 30,000. Przy takich okolicznościach, przyszłość wroży mało dobrego.

— *Times* wynurza się z wielką drażliwością względem wyrzeczenia Papieża przeciw ustanowieniu irlandzkich kollegiów, i zdaje się, że i rząd angielski nieprzyjemnie tam został dotknięty. Sądzą, że ten krok Papieża, nie pozostanie bez wpływu na układy Hrabiego Minto.

— Dzienniki tutejsze donoszą znowu o nowych upadłościach w Londynie. Na prowincyi ogłoszono ich też kilka razem, których *passiva* mają być bardzo znaczne.

— *Morning-Chronicle* utrzymuje za rzecz pewną, że w krótkim przeciągu czasu wpłynie do banku Angielskiego przeszło 2,000,000 funt. szter. w zlocie.

— Doniesienia z Irlandyi są coraz smutniejsze, głód i choroby nawiedziły już w całej swojej sile powiaty południowe i zachodnie, Anglia zaś nie posiada już tych samych środków pomocy co w roku przeszłym.

Вѣлгія.

Bruxella, 10 listopada.

В днѣ вчерашнемъ, Король загалъ Избы правodawczomow, w której wynurzył swoje radość, że z postronkami mocarstwami w przyjaźnych zostaje stosunkach, tudzież że zawarł przymierze handlowe z Królem Obojga Sycylii, i ma nadzieję, że niebawem z innemi mocarstwami w podobne wejdzie układy. Następnie przeszedł Monarcha do spraw wewnętrznych i zawiadomił Izby, że podane im będą projekta do prawa, mające na celu pomnożenie pomysłności publicznej. Wróciwszy z pałacu Stanów, odbył Koról, jak zwykle przy podobnej uroczystości, przegląd tutejszej gwardyi narodowej.

Dnia 11 listopada.

В днѣ вчерашнемъ Избы zajmowały się sprawdzeniem pełnomocnictw swoich członków nowo-wybranych:

— Kommissya, mająca się zająć systematem obrony kraju, zostająca pod przewodnictwem Ministra wojny, składa się z 4-ech oficerów sztabu jeneralnego, z 4-ech Jenerałów piechoty, z 4-ech Jenerałów jazdy, 3-ech oficerów od inżynierii i 4-ech oficerów artylleryi. Jenerał Goblet mianowany jest Wice-Prezesem tej kommissyi, a Porucznik Brialmont, Sekretarzem.

ШВАЙЦАРІЯ.

Кантонъ Бернскій.

Дзій (6 Listopada) drugi reprezentant Rządzącego Kantonu na Sejmie, Radzca Rządu *Schneider* obejmując obowiązki Prezesa Związku, Rzeczywisty bowiem Prezes, *Ochsenbein* otrzymał dowództwo nad odwodową częścią wojska Berneńskiego, składającą się z 22,000 ludzi.

— Nieprzyjacielskie kroki przeciwko Fryburgowi rozpoczęły się, podług wszelkiego prawdopodobieństwa, dopiero w Poniedziałek, 8 listop. Do tej zaś pory cały czas użyty będzie na przygotowania.

— Патеръ Вентура, другъ Диманне, пользующійся неограниченною довѣренностію какъ народа, такъ и Папы, нынѣ ежедневно трудится вмѣстѣ съ Его Святѣйшествомъ. Слышно, что вскорѣ произведетъ онъ будетъ въ кардиналы. Подъ его смотрѣніемъ выйдутъ вскорѣ изъ печати записки Пия IX.

— Въ заливѣ Спеція стоитъ нынѣ 5 лин. кораблей и 3 пароходные фрегаты, съ 6—7,000 французовъ.

— Сегодня разнесся слухъ, что Англичане произвели высадку въ Сицилію.

Туринъ, 1 Ноября.

Въ *Пиемонтской Газетѣ* содержится слѣдующее: „29-го н. м. Король утвердилъ законъ объ уголовномъ судопроизводствѣ, основанномъ на словесномъ объясненіи и публичности. Все устройство судебныхъ мѣстъ преобразовано и упрощено; исключительныя постановленія, по большей части, уничтожены, да и въ администраціи, особенно въ ея сношеніяхъ съ юстиціею, введены улучшенія; далѣе, положено основаніе болѣе свободной системѣ общиннаго и областного управленія, и вообще вся полиція подвергнута благотворной реформѣ. Наконецъ, Король, желая явить своимъ подданнымъ доказательство своего отеческаго довѣрія и постоянной любви къ распространенію просвѣщенія, утвердилъ проектъ новаго закона касательно книгопечатанія, въ которомъ строгость постановленій смягчена, „сколько было совместно съ пользами религіи, нравственности и правильнаго веденія государственныхъ дѣлъ.“

Эта крайне радостная вѣсть пробѣжала бѣглымъ огнемъ по всѣмъ сословіямъ гражданъ, и въ одно мгновеніе въ городѣ раздался одинъ голосъ восторга. Вчера вечеромъ городъ былъ великолѣпно иллюминированъ, и всѣ площади и улицы наполнены народомъ, непрерывно восклицавшимъ: „Да здравствуетъ Король! да здравствуетъ Карлъ Альбертъ!“

— Въ той же газетѣ напечатано объявленіе о послѣдовавшемъ королевскомъ утвержденіи постройки желѣзной дороги изъ Турина въ Генуу, чрезъ Санъ-Пьеръ-д'Арену.

— Сію минуту получено здѣсь извѣстіе, что герцогъ Моденскій, встревоженный духомъ неповновѣнія, обнаруживающимся въ его странѣ, и можетъ быть еще болѣе волненіемъ умовъ въ Тосканѣ, рѣшился наконецъ просить Австрію подкрѣпить его войсками, для обезпеченія спокойствія. Здѣсь полагаютъ, что Австрія откажетъ въ просимой помощи, такъ же, какъ она отказала въ подобной просьбѣ герцогу Луккскому.

Ливорно, 1 Ноября.

Утверждаютъ, что В. герцогъ Тосканскій снисходитъ на желаніе жителей двухъ провинцій бывшаго Луккскаго герцогства, которыя по силѣ заключеннаго трактата должны быть присоединены къ моденскому и пармскому герцогствамъ, положилъ въ замѣнь за эти округи, предложить свои имѣнія, состоящія въ Германіи. Фивизцанская провинція, долженствующая быть присоединенною къ моденскому герцогству, состоитъ изъ слѣдующихъ округовъ: Фивизцано, Алахано, Калице, Рейе, Террарасса, Монтиниоза, Мивоччано, Галликано, Кастильоне, Порта и часть Леаргскаго округа.

— Моденскія войска, выступившія для занятія фивизцанской провинціи, получили противное повелѣніе и временно расположились въ Масса; но должно предполагать, что переговоры какъ относительно фивизцанской такъ и понтремолийской провинцій, кончатся присоединеніемъ сихъ двухъ провинцій къ герцогству Тосканскому.

— Еще въ прошедшую Субботу прибылъ въ Ливанскую гавань принцъ Жуэвильскій на пароходномъ фрегатѣ *Titan*, и тотчасъ отправился къ французскому консулу; пробывъ нѣсколько дней въ этомъ городѣ, отплылъ обратно въ Спецію, гдѣ стоитъ французскій флотъ.

— Отецъ Вентура, великій пріятель X. Lamennais, обладающій неограниченною заупаніемъ такъ у лудъ какъ у Папіежа, працюе теперь ежедневно з Оцеиъ сѣв. Слысѣаъ, же вкѣрѣе мланованы бѣдѣе Кардыналемъ. Подъ керунклемъ жеу выйдя вкѣрѣе з друку Ресннкн Пнса IX.

— Въ затоце Спеція стоиъ теперь 5 окрѣтовъ, лнн. французскнхъ и 3 фрегаты паровыя, з 6—7000 осады.

— Дзшъ ресзшла сѣ вѣсѣе, же Англыцы выландовалн в Снцылнн.

Туринъ, 1 listopada.

Urządowa *Gazzeta Piemontese* z d 30 października, ogłosiła co następuje: „Dnia 29 października, Król zatwierdził nowy kodeks prawa kryminalnego, oparty na systemacie ustnych rozpraw i publiczności posiedzeń sądowych. Cała organizacja sądownicza została zupełnie przekształcona i uproszczona; jurydykye wyjątkowe, po większej części zniesione; w administracji też, zwłaszcza w stosunkach jej ze sprawiedliwością, wprowadzono znaczne ulepszenia. Położono zasady swobodniejszego systemu municypalnego i prowincjonalnego zarządu, opartego na własnym wyborze Radców mianowicie cała policja uległa ważnej i pożądanej reformie. Nakoniec Król, „chcąc okazać swoim poddanym dowód ojcowskiego zaufania i ciągłej troskliwości o rozszerzenie oświaty“, utwierdził projekt nowego prawa względem druku, w którym surowość dotychczasowej cenzury złagodzoną została, „o ile to dało się pogodzić z interessem religii, obyczajów i regularnego prowadzenia spraw rządu.“

Ta nadzwyczaj radośna wiadomość, przebiegła żywym ogniem po sercach obywateli wszelkiego stanu, i w jedynę chwilę rozległ się w całym mieście jeden odgłos wdzięczności i uniesienia. Wczoraj wieczorem całe miasto było wspaniale oświetlone, a wszystkie ulice i place napełnione ludem, wydającym bezprzerwanne okrzyki: „Niech żyje Król! Niech żyje Karol-Albert!“

— W tejże gazecie doniesiono o nastąpienim już zezwoleniu Królewskiem, na budowę drogi żelaznej z Turynu do Genui, przez *San Pietro d'Arena*.

— W tej chwili otrzymano tu wiadomość, że Xiążę Modeny, niepokoiony duchem nieposłuszeństwa, okazującym się w jego państwie, a może być jeszcze bardziej burzeniem się umysłów w Toskanii, postanowił nareszcie prosić Austryję o pomoc zbroją dla utrzymania spokojności. Tu sądzą, że Austryja odmówi żalanej pomocy, tak jak już odrzuciła podobną prośbę Xięcia Lukki.

Liorno, 1 listopada.

Zapewniają, że W. Xiążę Toskański skłaniając się do życzenia mieszkańców dwóch prowincji dawnego Xięstwa Lukieskiego, które, stosownie do Wiedeńskiego traktatu przejść mają pod panowanie Xięcia Modeny i Xiężnej Parmy, postanowił, w zamian za te okręgi, ofiarować dobra swoje w Niemczech położone. Prowincya Fivizzano, mająca odpaść do Xięstwa Modenkiego, składa się z następujących okręgów: Fivizzano, Alajano, Calice, Reyo, Terrarassa, Montignosa, Minocciano, Gallicano, Castiglione, Porta, i część okręgu Learga.

— Ponieważ wojska Modenkie, które wyruszyły były dla zajęcia prowincji Fivizzano, otrzymały rozkaz przeciwny i tymczasowo stanęły kwaterą w Massa, mniemac wypada, że układy o to terytoryum, równie jak o prowincyę Pontremoli, wyjednają pozostawienie obu tych obwodów pod panowaniem Toskańskiem.

— Jeszcze w przeszłą Sobotą zawiął do portu Liorno Xiążę Joinville na parowej fregacie *Titon* i udał się natychmiast do Konsula francuzkiego; zabawiwszy zaś dni kilka w tym mieście, odplynął na powrót do Spezzia, gdzie stoi flota francuzka.